

2015. szeptember 8., kedd

P8_TA(2015)0293

A kulturális örökség integrált európai megközelítése felé

Az Európai Parlament 2015. szeptember 8-i állásfoglalása a kulturális örökség integrált európai megközelítése felé (2014/2149(INI))

(2017/C 316/08)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) preambuluma, amely kimondja, hogy az aláírók „ösztönzést merítenek Európa kulturális, vallási és humanista örökségéből”, valamint az EUSZ 3. cikkének (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 167. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára és különösen annak 22. cikkére,
- tekintettel a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló, 2005. október 20-i UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a Kreatív Európa program (2014–2020) létrehozásáról és az 1718/2006/EK, az 1855/2006/EK és az 1041/2009/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1295/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1301/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) létrehozásáról és az 1982/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1291/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a tagállamok területéről jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról és az 1024/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/60/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾,
- tekintettel a közzsféra információinak további felhasználásáról szóló 2013/37/EU irányelv módosításáról szóló, 2013. június 26-i 2003/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ HL L 347., 2013.12.20., 221. o.

⁽²⁾ HL L 347., 2013.12.20., 320. o.

⁽³⁾ HL L 347., 2013.12.20., 289. o.

⁽⁴⁾ HL L 347., 2013.12.20., 104. o.

⁽⁵⁾ HL L 159., 2014.5.28., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 175., 2013.6.27., 1. o.

2015. szeptember 8., kedd

- tekintettel a kulturális örökség társadalmi értékéről szóló, 2005. október 13-i európai tanácsi keretegyezményre (Farói Egyezmény) ⁽¹⁾,
 - tekintettel a fenntartható Európa stratégiai erőforrásául szolgáló kulturális örökségről szóló, 2014. május 21-i tanácsi következtetésekre ⁽²⁾,
 - tekintettel a kulturális örökség részvételen alapuló kormányzásáról szóló, 2014. november 25-i tanácsi következtetésekre ⁽³⁾ és a 2015–2018 közötti időszakra szóló kulturális munkatervre ⁽⁴⁾, valamint a következtetésekben említett kulturális örökség európai évére,
 - tekintettel a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló, 2011. október 27-i 2011/711/EU bizottsági ajánlásra ⁽⁵⁾,
 - tekintettel a Bizottság „Európai beruházási terv” című, 2014. november 26-i közleményére (COM(2014)0903),
 - tekintettel a Bizottság „A kulturális örökség integrált európai megközelítése felé” című, 2014. július 22-i közleményére (COM(2014)0477),
 - tekintettel a Régiók Bizottságának a Bizottság „A kulturális örökség integrált európai megközelítése felé” című közleményéről szóló, 2014. novemberi véleményére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel az Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére és a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, valamint a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére (A8-0207/2015),
- A. mivel a kultúra és a kulturális örökség közös erőforrást, közös javat és értéket jelent, amelyeket nem lehet kisajátítani, és mivel az emberi, társadalmi és gazdasági fejlődés támogatása szempontjából bennük rejlő lehetőségeket máig nem ismerik el teljes körűen és aknázzák ki megfelelően sem az uniós stratégiák, sem a 2015 utáni fejlesztési célok szintjén;
- B. mivel a kultúra társadalmakra gyakorolt különböző hatásait figyelembe kell venni a döntéshozatali eljárás során;
- C. mivel a kulturális örökség természetes módon heterogén, tükrözi a kulturális és nyelvi sokszínűséget és a többféleséget, valamint érinti a regionális fejlesztést, a társadalmi kohéziót, a mezőgazdaságot, a tengerügyeket, a környezetvédelmet, az idegenforgalmat, az oktatást, a digitális menetrendet, a külkapcsolatokat, a vámügyi együttműködést, valamint a kutatás-fejlesztést;
- D. mivel a kultúra, a kulturális sokféleség és a kultúrák közötti párbeszéd katalizátorként hat a tagállamok közötti együttműködésre;
- E. mivel az európai kulturális és nyelvi sokféleség erősítése, az európai kulturális örökség népszerűsítése és az európai kulturális és kreatív ágazatok versenyképességének növelése az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célozza;
- F. mivel az örökséget képező erőforrások a készségfejlesztést és a turizmus előmozdításával a gazdasági növekedést elősegítő, munkahelyeket teremtő, hosszú távra szóló eszközök, amelyek szerepet játszanak az értékkeremtésben;

⁽¹⁾ Elfogadta az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2005. október 13-án; tagállami aláírásra bocsátva ugyanezen év október 27-én a portugáliai Faróban; hatálybalépés napja: 2011. június 1.

⁽²⁾ HL C 183., 2014.6.14., 36. o.

⁽³⁾ HL C 463., 2014.12.23., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 463., 2014.12.23., 4. o.

⁽⁵⁾ HL L 283., 2011.10.29., 39. o.

2015. szeptember 8., kedd

- G. mivel a kulturális örökség értékének növelésére irányuló projektek gyakran olyan innovatív és fenntartható gazdasági tevékenységek, amelyek vállalkozásokat hoznak létre, és erősítik a kkv-k vállalkozási és kutatási készségét;
- H. mivel az anyagi és szellemi kulturális örökség jelentős szerepet játszik az európai kultúra és az európai értékek, a nemzeti, regionális, helyi és egyéni identitás, valamint az európaiak kortárs identitásának megteremtésében, megőrzésében és előmozdításában;
- I. mivel a kulturális örökség megőrzését, helyreállítását-megóvását, hozzáférhetőségét és hasznosítását célzó politikák elsősorban nemzeti, regionális vagy helyi hatáskörbe tartoznak, ugyanakkor a kulturális örökség világos európai dimenzióval is bír és számos uniós szakpolitikában, többek között a mezőgazdaság, a környezetvédelem, illetve a kutatás és innováció területén közvetlenül is megjelenik;
- J. mivel az EUMSZ 167. cikke úgy rendelkezik, hogy az Unió hozzájárul a tagállamok kultúrájának virágzásához, tiszteletben tartva nemzeti és regionális sokszínűségeket, ugyanakkor „előtérbe helyezve a közös kulturális örökséget”;
- K. mivel az EUMSZ 167. cikke kimondja, hogy az Unió fellépésének célja az európai népek kultúrája és történelme ismeretének javítása és terjesztése, a tagállamok közötti együttműködés előmozdítása és szükség esetén tevékenységük támogatása és kiegészítése az európai jelentőségű kulturális örökség megőrzése és védelme területén;
- L. mivel a Tanács által 2014. november 25-én elfogadott kulturális munkaterv ezt az örökséget a 2015–2018 közötti uniós kulturális munka négy kiemelt céljának egyikeként nevezi meg;
- M. mivel a nemek szerinti bontáson alapuló kulturális adatoknak a kulturális örökség terén is fennálló hiánya olyan tényező, amely elrejti a nemek között meglévő szakadékokat és problémákat a politika alakítói és döntéshozói elől;
- N. mivel a kulturális örökséghez kapcsolódó területeken – úgymint helyi és regionális fejlesztés, kulturális együttműködés, kutatás, oktatás, a kkv-k és a civil társadalom támogatása és idegenforgalom – uniós programok keretében igénybe vehető finanszírozási lehetőségekről elérhetők ugyan, de szétaprózódnak a szükséges információk;
- O. mivel meg kell erősíteni az Európa Tanács kulturális útvonalak programjának a közös európai kulturális örökség előmozdítása és a fenntartható kulturális turizmus létrehozatala terén megmutatkozó kulturális és idegenforgalmi értékét;
- P. mivel az Európai Unió Kulturális Öröksége díj/Europa Nostra-díj előmozdítja a kiválóságot, a példa erejével ösztönöz, és serkenti a kulturális örökség terén legjobb gyakorlatok megosztását Európa-szerte;
- Q. mivel a műemlékek és műemlékhelyszínek konzerválását és restaurálását célzó Velencei Charta, az európai építészeti örökség védelméről szóló Granadai Egyezmény, és a régészeti örökség védelméről szóló Vallettai Egyezmény egyértelműen meghatározza a kulturális örökség helyreállítására és a régészeti tevékenységekre vonatkozó, nemzetközileg elismert előírásokat ⁽¹⁾;

Integrált megközelítés

1. úgy véli, kiemelt jelentőséggel bír a rendelkezésre álló erőforrások integrált megközelítés alapján történő felhasználása a kulturális örökség támogatása, fejlesztése és előmozdítása érdekében, egyaránt figyelembe véve a kulturális, gazdasági, társadalmi, történelmi, oktatási, környezeti és tudományos összetevőket;

⁽¹⁾ Az ICOMOS (Műemlékek és Műemléki Együttesek Nemzetközi Tanácsa) által 1965-ben elfogadott Velencei Charta; Az Európa Tanács által 1985-ben elfogadott Granadai Egyezmény. Az Európa Tanács által 1992-ben elfogadott Vallettai Egyezmény.

2015. szeptember 8., kedd

2. úgy véli, hogy a kulturális örökség tekintetében integrált megközelítésre van szükség, amennyiben kulturális párbeszédet és kölcsönös megértést kívánunk megvalósítani; meggyőződése, hogy egy ilyen megközelítés fokozott gazdasági, társadalmi és területi kohéziót eredményezhet, ugyanakkor hozzájárulhat az Európa 2020 stratégiában meghatározott célkitűzések megvalósításához;
3. a kulturális örökség új integrált megközelítésének kialakításával összefüggésben az alábbi célzott ajánlásokat intézi a Bizottsághoz:
- a) a jelenlegi, több ágazatot felölelő és rugalmas bizottsági munkamódszerrel összhangban a kulturális örökséggel foglalkozó különböző szakpolitikai területek közötti hatékonyabb együttműködés révén hozzon létre közös megközelítést a Bizottságon belül, és számoljon be a Parlamentnek e szorosabb együttműködés eredményeiről;
 - b) lényegre törő és közérthető módon, például egyetlen információs és az unióbeli legjobb gyakorlatok cseréjét szolgáló platformon keresztül tájékoztassa a lehetséges kedvezményezetteket a kulturális örökségre vonatkozóan meglévő európai támogatási keretokről;
 - c) a szükséges költségvetés biztosításával nyilvánítsa, lehetőleg 2018-at a kulturális örökség európai évének, és az legyen a célja többek között, hogy növelje és terjessze a jövő nemzedékei körében az európai kulturális örökség értékeinek tisztetele és megőrzése tekintetében az ismereteket és az oktatást;
 - d) politikai és transzverzális megközelítése keretében ismerje el a kulturális örökséget mint ingó és ingatlan, anyagi és szellemi javat, valamint nem megújítható forrást, amelynek eredetiségét meg kell őrizni;
4. kéri, hogy az EUMSZ 4. cikkével összhangban a közeljövőben határozzon meg politikai keretet – az épített örökség néven ismert – történelmi környezet számára, amely tartalmazza a műemlékekre, régészeti és történelmi tájakra vonatkozó szabályozási keretet;
5. a múlt és a jelen tiszteletben tartásának alapján mozgítsa elő a kortárs kreatív innovációt az építészetben és a formatervezésben, biztosítva ugyanakkor a kiválóságot és a koherenciát;

A kulturális örökség európai finanszírozása

6. tudomásul veszi az Uniónak az európai kulturális örökség megőrzése és fejlesztése iránti elkötelezettségét, amely különböző programok (Kreatív Európa, Horizont 2020, Erasmus+, Európa a polgárokért), támogatások (európai strukturális és beruházási alapok), valamint olyan intézkedések révén valósul meg, mint az Európa Kulturális Fővárosai, az Európai Örökség Napok és az Európai Örökség cím; még nagyobb uniós és tagállami részvételt javasol a kutatás támogatásában;
7. felkéri a Bizottságot, hogy:
- a) hozzon létre az anyagi és szellemi kulturális örökségnek szentelt egységes uniós portált, amely egy helyen gyűjtené össze a kulturális örökséget támogató valamennyi uniós program információit, és a következő három fő téma köré szerveződne: az anyagi és szellemi kulturális objektumokat, a kulturális örökség megőrzése és népszerűsítése területén bevált gyakorlatok példáit és a vonatkozó hivatkozásokat tartalmazó adatbázis; a kulturális örökséggel kapcsolatos finanszírozási lehetőségek, valamint az európai kulturális örökség helyzetére vonatkozó, továbbá a megőrzéssel – például az éghajlattal és a már elvégzett restaurációs projektek részleteivel – kapcsolatos fontos adatok; valamint a kulturális örökséghez kapcsolódó szakpolitikai fejleményeket, intézkedéseket és eseményeket bemutató hírek és hivatkozások;
 - b) támogassa célzott finanszírozással azokat a tanulmányokat, kutatásokat és kísérleti intézkedéseket, amelyek konkrétan az alábbiakat célozzák: a kulturális örökséget népszerűsítő folyamat hatásainak elemzése, egyedi mutatók és referenciaértékek kidolgozása az örökség gazdasági és szociális fejlesztési folyamatokhoz való közvetlen és közvetett hozzájárulására vonatkozóan, és annak érdekében, hogy közvetlenül támogassa a helyi környezetbe illeszkedő kulturális és társadalmi innovációt, ahol a kulturális örökség a fejlődés mozgatórugója lehet és segítheti az emberek életszínvonalának javítását;

2015. szeptember 8., kedd

- c) erősítse meg a többoldalú finanszírozás újonnan kialakított elvét, amely egyazon nagyszabású projekten belül lehetővé teszi különböző európai alapok kölcsönösen kiegészítő jellegű igénybevételét;
- d) ösztönözze a köz- és magánszféra közötti partnerségeket;
- e) a műemlékvédelmet, -helyreállítást és -megőrzést célzó projektek egyedi követelményeinek megfelelőbb figyelembevétele érdekében módosítsa a strukturális alapokra vonatkozó projektirányítás-üzemelési követelményeket;
- f) vizsgálja felül a kis nagyságrendű infrastruktúrákkal kapcsolatos intézkedés keretében benyújtott kulturális örökségi projektekre ⁽¹⁾ vonatkozó 5 millió eurós referenciaösszeget, és növelje legalább az UNESCO-projektek szintjére, azaz 10 millió euróra;

8. megjegyzi, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapról (ERFA) szóló rendelet felülvizsgálatának szellemét – és különösen az integrált finanszírozás elvét különleges esetekben – a nagy volumenű projektek támogatásával is át lehet ültetni a gyakorlatba; elismeri azonban, hogy elő kell mozdítani és támogatni kell az olyan kis léptékű kulturális kezdeményezéseket is, amelyek kifejezett jelentőséggel bírnak a belső fejlődés szempontjából, és amelyek elősegíthetik a kulturális örökség megőrzését és előmozdíthatják a helyi és regionális fejlesztést és általában véve a társadalmi és gazdasági növekedést;

9. szorgalmazza, hogy a Bizottság a kulturális örökséget támogató strukturális alapok új generációját szabályozó iránymutatásaiba illesszen be a projekt teljes életciklusa során alkalmazandó minőségellenőrzési rendszert;

10. hangsúlyozza, hogy a tagállamok fontos szerepet játszanak mind a szereplők magas szintű képességei és szakértelme (know-how-ja), mind pedig olyan üzleti szerkezet biztosításában, amely képes gondoskodni arról, hogy a kulturális örökség védelme tekintetében bevált gyakorlatokat alkalmazzák, többek között megfelelő minőségellenőrző rendszerek használatával is, a nemzetközi charták előírásainak megfelelően;

11. felkéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy a történelmi épületekre vonatkozó innovatív örökségmegőrzési intézkedéseket és a kíméletes energiahatékonysági megoldásokat támogathatóként kezeljék a kohéziós politikai rendelvek kidolgozására szolgáló felhatalmazáson alapuló jogi aktusok, pályázati felhívások és kezdeményezések során a 2014–2020 közötti időszakban;

12. felkéri a tagállamokat, hogy vizsgálják meg a helyreállítási, megőrzési és megóvási munkákhoz kapcsolódó lehetséges adóügyi ösztönzőket, például a héa vagy más adók-csökkentését, tekintettel arra, hogy az európai kulturális örökséget részben magántestületek kezelik;

13. sürgeti a Bizottságot, hogy vegye számba a költségvetési politikák terén bevált gyakorlatokat Európában, és a megfelelőeket ajánlja a tagállamoknak; sürgeti a tagállamokat, hogy fogadják meg ezen ajánlásokat és az anyagi és szellemi kulturális örökségi projektekhez nyújtott magántámogatások lehető legerőteljesebb ösztönzése, valamint a gazdasági fejlődés és a társadalmi kohézió hatásainak adott helyi környezetben való maximalizálása érdekében osszák meg egymással bevált gyakorlataikat;

Új kormányzási modellek

14. üdvözli a Tanács arra irányuló kezdeményezését, hogy iránymutatásokat dolgozzanak ki a kulturális örökség területére vonatkozó új, részvételen alapuló kormányzási modellek tekintetében, a „közös erőforrások” szempontjának előmozdításával és a helyi, regionális, nemzeti és európai tervek közötti kapcsolatok megerősítésével;

15. felkéri a tagállamokat, hogy gondoskodjanak olyan jogi eszközök kidolgozásáról, amelyek lehetővé teszik alternatív finanszírozási és igazgatási modellek, például a közösségi közreműködés, a civil társadalom részvétele és a köz-magán társulások alkalmazását, elősegítve ezáltal a kulturális örökség megóvását, helyreállítást, megőrzését, fejlesztését és előmozdítását támogató intézkedések végrehajtását;

16. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezdjenek egész Európára kiterjedő párbeszédet a politikai döntéshozók között a kormányzás minden szintjén, bevonva a kulturális és kreatív ágazatokat, a turisztikai szereplők hálózatait, a magán- és közszféra szereplői közötti partnerségeket és a nem kormányzati szervezeteket;

⁽¹⁾ Lásd: 1301/2013/EU rendelet 3. cikk (1) bekezdésének (e) albekezdését.

2015. szeptember 8., kedd

17. ösztönzi a kulturális örökség kormányzásában részt vevő minden érintett felet, hogy találják meg a kulturális örökség fenntartható megőrzése, valamint gazdasági és társadalmi potenciáljának fejlesztése közötti egyensúlyt;
18. hangsúlyozza, hogy a kulturális örökség értékének növeléséhez kapcsolódó ERFA-projektek a többszintű kormányzás megvalósításának és a szubszidiaritás elve megfelelő alkalmazásának példái, és az ERFA-kiadások fontos elemét képezik; hangsúlyozza a határokon átnyúló olyan projektek jelentőségét, amelyek hozzájárulnak a gazdasági és társadalmi kohézió növeléséhez és ösztönzik a befogadást; ebben az összefüggésben kéri, hogy hozzanak intézkedéseket a finanszírozásnak a köz- és magánszféra partnerségein keresztül való megerősítése és kibővítése érdekében;
19. hangsúlyozza, hogy olyan új kormányzási modellekre van szükség, amelyek a kulturális örökséget érintő valamennyi alternatív finanszírozási és igazgatási formát minőségellenőrzési rendszerrel egészítik ki;
20. sürgeti a tagállamokat, hogy növeljék a kulturális örökséghez kapcsolódó elemek kiadásai feletti ellenőrzést, és mozdítsák elő az együttműködést az e téren előforduló csalás, korrupció és más szabálytalan tevékenység elleni küzdelemben;
21. javasolja, hogy az európai jogalkotási javaslatokat egészítsék ki a kulturális örökségre vonatkozó hatásvizsgálattal, és amennyiben a hatásvizsgálat szerint káros hatás éri a kulturális örökséget, azt kivételként ki kell zárni a jogalkotási javaslat hatálya alól;

A kulturális örökségben rejlő gazdasági és stratégiai potenciál

22. megjegyzi, hogy a kulturális örökség hozzájárul innovatív munkahelyek, termékek, szolgáltatások és folyamatok létrehozásához, és kreatív ötletek forrásául szolgálhat, ezáltal – megfelelő irányítás révén – alacsony környezeti hatás mellett táplálhatja az új gazdaságot;
23. elismeri, hogy a kulturális örökség az Európa 2020 stratégia több kiemelt célja – például a digitális menetrend, az Innovatív Unió, az új készségek és munkahelyek menetrendje, valamint az iparpolitika a globalizáció korában – szempontjából kulcsszerepet játszik; kéri ezért, hogy az Európa 2020 stratégia időközi felülvizsgálatában hangsúlyosabban ismerjék el az európai kulturális örökség mint stratégiai forrás szerepét az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés tekintetében;
24. megjegyzi, hogy a kulturális örökség területén magasan képzett munkavállalók által betölthető álláshelyek jöhetnek létre; sürgeti a tagállamokat, hogy a munkavállalók és a kutatók számára indítsanak a kulturális örökség menedzselését és megőrzését előmozdító képzések kialakítására irányuló kezdeményezéseket a kulturális örökség területén; különösen üdvözlöi a kutatók olyan hosszú távú finanszírozási perspektívával bíró hálózatának a támogatását, mint a Marie Skłodowska Curie ösztöndíjak;
25. hangsúlyozza az UNESCO által kijelölt tárgyi vagy szellemi kulturális örökség és természeti örökség fontosságát az európai turizmus tekintetében;
26. hangsúlyozza, hogy a makroregionális stratégiák kidolgozásakor nagyobb súlyt kaphatna a kulturális turizmus, hogy szervezettebben beleillesszék az európai együttműködés stratégiai keretébe;
27. felkéri az európai intézményeket és a tagállamokat, hogy népszerűsítsék és támogassák az utazás „lágy” formáit (soft travel) (séta, lovaglás, kerékpártúra) mint a kulturális és természetalapú turizmus új lehetőségeinek megnyitását;
28. ösztönzi a tagállamokat, hogy a regionális és helyi hatóságokkal együttműködve maximalizálják a kulturális örökség társadalmainkban érvényesülő értékét, valamint az uniós munkahelyteremtéshez és növekedéshez való hozzájárulását;

2015. szeptember 8., kedd

29. rámutat, hogy az Európai turizmus 40 %-át kitevő kulturális turizmus olyan kulcsfontosságú gazdasági ágazat a növekedés és a munkahelyteremtés lehetősége szempontjából, amelynek fejlesztését az új technológiák használata révén tovább kell fokozni; hangsúlyozza azonban, hogy fontos megőrizni a kulturális és természeti örökséget a turizmus fenntartható, kevésbé előzőlő jellegű és magasabb hozzáadott értékkel bíró formáinak kialakítása révén, ahol az idegenforgalmi ágazat beépül a helyi fejlesztési stratégiákba;

30. aggódalmának ad hangot a kulturális örökség védelmét, helyreállítását, megőrzését és előmozdítását célzó politikák helyzete miatt, ami az európai identitás szempontjából a legfontosabb; hangsúlyozza, hogy a gazdasági és pénzügyi válság következtében néhány tagállamban drasztikusan csökkentették a kulturális örökség megővására irányuló támogatást; ennek kapcsán felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy megfelelő támogatások és kezdeményezések irányuljanak az európai kulturális örökség értékelésére;

31. felkéri a Bizottságot, hogy segítse elő a kulturális és kreatív ágazatban a kiválóságot, az innovációt és a versenyképességet a művészek, alkotók és kulturális szakemberek munkájának támogatása révén;

32. megerősíti, hogy haladéktalanul és egyértelműen meg kell határozni a kulturális örökség helyét a Bizottság európai beruházási tervén belül;

33. felhívja a figyelmet arra, hogy a kulturális örökség területére vonatkozó pontosabb statisztikák kidolgozásához tökéletesíteni kell a módszertani keretet; felszólítja a Bizottságot, hogy javasoljon a kulturális örökség helyzetének ellenőrzésére és értékelésére alkalmazható, minden tagállamra nézve egységes mutatókat; hangsúlyozza, hogy nagyobb mértékben kell beszerezni a kulturális örökség valamennyi aspektusát lefedő kutatási eredményeket, és azokat oly módon kell összekapcsolni, hogy meg lehessen akadályozni e terület felaprózódását; rámutat ezzel kapcsolatban az óriási méretű adathalmazok potenciáljára a kutatási projektekből származó még több tudás kinyerése tekintetében; hangsúlyozza, hogy a kulturális örökség valóságos és potenciális gazdasági értékének becsléséhez nélkülözhetetlen a statisztikai adatok rendszerezettebb gyűjtése;

34. úgy véli, hogy a Bizottságnak úgy kellene osztályoznia az örökség megőrzésének különböző mozzanataiban részt vevő vállalkozásokat és szervezeteket, mint hagyományos módszereket használó specifikus ágazatot, amely az ökológiai és fenntartható megőrzést megkönnyítő hozzáadott értékkel bír;

35. elismeri, hogy mielőbb megoldást kell találni a fiatalok körében tapasztalt munkanélküliség problémájára, és hangsúlyozza, hogy a kulturális örökség olyan szakterület, amely a több és jobb foglalkoztatás lehetőségét nyújtja, és ahol erősíthető az oktatás és a munka világa közötti átmenet, például színvonalas gyakornoki programok, szakmai gyakorlatok és induló vállalkozások a kkv-k és a szociális gazdaság területén történő kidolgozása révén; ösztönzi e tekintetben a tagállamokat, hogy fejlesszenek ki új és innovatív támogatási lehetőségeket, így segített a kezelésre és megőrzésre irányuló képzést és az ágazat munkavállalóinak és kutatóinak oktatását és mobilitását;

36. sürgeti a Bizottságot, hogy mozdítson elő a kulturális örökségre és a turisztikára irányuló, integrált és tudományos alapokon nyugvó közös programokat, amelyek referenciaként és bevált gyakorlati példaként szolgálnak;

37. felkéri a tagállamokat, hogy stratégiai alapon tervezzék meg az olyan kulturális örökségi projekteket, amelyek átfogó módon elősegíthetik a regionális és helyi fejlődést, a nemzetközi és régiók közötti együttműködési programokat, új munkahelyek teremtését, a fenntartható vidéki és városi rehabilitációt, valamint a kulturális örökség helyreállításához szükséges hagyományos készségek és ismeretek fenntartását és elősegítését;

38. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy készítsenek gazdasági és statisztikai felmérést a kulturális örökség megővásában és előmozdításában részt vevő vállalkozásokról, irányítószervekről és szakmai tevékenységekről, illetve ezeknek a termelési rendszerben és a munkahelyteremtésben való specifikus jelenlétéről;

2015. szeptember 8., kedd

39. felhívja a figyelmet arra, hogy létre kell hozni, ki kell alakítani és támogatni kell a kulturális örökség ágazatában dolgozók mobilitási és a gyakorlatok cseréjére nyíló lehetőségeit a szakmai képzések elismeréséről szóló 2005/36/EK irányelv szerinti hatékony szakmai kölcsönösség biztosítása és minimális készségszintek (képesség és tudás) tagállamok közötti meghatározása és megosztása révén, különösen a restaurátor-kurátor szakma területén; felszólítja e tekintetben a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a megfelelő programok kibővítésére, hogy azok tartalmazzák a kulturális örökség kezelőinek (pl. kastélykezelőknek) és a terület munkavállalóinak mobilitását is annak érdekében, hogy tapasztalatot és bevált gyakorlatokat cserélhessenek;

40. felszólítja a tagállamokat, hogy hangsúlyozzák az örökség mint eszköz értékét olyan tanulmányok ösztönzése révén, amelyek a kulturális örökség kulturális és gazdasági értékének meghatározására irányulnak oly módon, hogy az örökség megőrzésének „költségeit” az örökség értékébe való „beruházássá” alakítják;

41. felkéri a Bizottságot, hogy fontolja meg annak a lehetőségét, hogy az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) a következő stratégiai innovációs terve keretében tudományos és innovációs társulásokat (TIT) hozzon létre a kulturális örökség és a kreatív iparágak területén, közvetlenül támogatva ezzel a kutatás és innováció átfogó megközelítését;

42. megismétli annak fontosságát, hogy előmozdítsák a művészet-, zene-, színház- és filmoktatás iskolai tantervekbe történő belefoglalását, ami alapvető fontosságú a kulturális örökséggel, művészeti gyakorlattal és kifejezéssel, valamint a kreativitást és innovációt elősegítő puha készségekkel kapcsolatos tudás fejlesztéséhez;

43. ösztönzi a tagállamokat, hogy vezessenek be a tudományágak közötti, kulturális örökségre vonatkozó témaköröket az oktatás minden szintjén;

44. hangsúlyozza, hogy a turisztikai ágazat jelentős meglévő potenciállal rendelkezik a vállalkozási tevékenység és a részvételen alapuló megközelítés fejlesztése terén, különösen a turisztikai kkv-k, valamint az induló vállalkozások, a nonprofit szektor és az európai kulturális örökség megőrzéséhez, védelméhez és népszerűsítéséhez hozzájáruló egyéb szervezetek tekintetében; hangsúlyozza, hogy a kulturális javak mellett különösen a szolgáltatások minősége, a magas színvonalú szakmai képességek, a terület jól képzett szakemberei és az online jelenlét kulcsfontosságú tényezők az európai turisztikai ágazat sikere és versenyképessége szempontjából; hangsúlyozza, hogy a kutatás, az innováció és az új technológiák – különösen a hírközlés terén – alapvető szerepet játszanak abban, hogy a kulturális örökséget közelebb hozzák az emberekhez; továbbá úgy véli, hogy versenyképességük fenntartása érdekében fel kell számolni a kkv-kra nehezedő szükségtelen terheket, valamint felül kell vizsgálni a turisztikai ágazatban működő kkv-kra károsan ható jogszabályokat;

Lehetőségek és kihívások

45. kiemeli a kulturális örökség lehetséges digitalizálását, amely egyszerre szolgál múltunk megőrzésének eszközéül, illetve új oktatási, kutatási lehetőségek, minőségi munkahelyek teremtése, jobb társadalmi befogadás, a fogyatékkal élő vagy távoli helyen élők szélesebb körű hozzáférése és fenntartható gazdasági fejlődés alapját képezi; hangsúlyozza, hogy az örökség digitalizálása következetes pénzügyi erőfeszítést igényel a kis- és közepes méretű vagy elszigetelt kulturális intézmények részéről, ezért a megfelelő finanszírozás elengedhetetlen annak biztosításához, hogy ezt az örökséget szélesebb közönség körében lehessen terjeszteni; hangsúlyozza, hogy a digitalizálásnak és az új technológiáknak – amelyek sohasem helyettesíthetik az eredeti örökséghez való hozzáférést, sem a kultúrában való hagyományos részvételtől eredő kapcsolódó társadalmi előnyöket – köszönhetően fennálló lehetőségek nem vezethetnek ahhoz, hogy a digitalizálás alatt vagy azt követően elhanyagolják a eredetiek megőrzését vagy figyelmen kívül hagyják a kultúra előmozdításának hagyományos formáit;

46. támogatja a digitális innovációt a művészetekben és a kulturális örökség ágazatában, és megjegyzi, hogy az e-infrastruktúrák új közönséget képesek bevonni és biztosítják a digitális kulturális örökséghez való jobb hozzáférést és annak jobb kihasználását; hangsúlyozza az Europeana honlaphoz hasonló meglévő eszközök fontosságát, és ösztönzi a honlapon alkalmazott keresési kritériumoknak a felhasználóbarátabbá tétel céljából történő tökéletesítését;

2015. szeptember 8., kedd

47. hangsúlyozza, hogy javítani kell a kulturális örökség digitalizálásának minőségét, megőrzését és online hozzáférését, különösen az európai filmművészeti örökség területén;
48. hangsúlyozza egy valódi demokratikus és együttműködő narratíva kialakításának fontosságát az európai örökség tekintetében, amely magában foglalná a vallási és etnikai kisebbségeket is; felhívja a figyelmet olyan örökségi helyszínek meglétére, amelyek eltérő vagy vitatott múltat mutatnak be, és kiemeli, hogy a megbékélési folyamat nem vezethet a közösségek történelmi tudatának elnyomásához; kéri a tagállamokat, hogy gondolkozzanak el a kulturális örökség bemutatásának etikáján és módjain, és vegyék figyelembe az értelmezések különbözőségét;
49. megerősíti, hogy a vallási örökség az európai kulturális örökség sérthetetlen részét képezi; hangsúlyozza a vallási gyakorlatokhoz kapcsolódó helyek, gyakorlatok és tárgyak iránti tisztelet fontosságát az európai kulturális örökségről szóló megbeszéléseken, illetve azt, hogy azokat sohasem lehet megkülönböztető bánásmódban részesíteni;
50. úgy véli, hogy a történelmi-vallási örökség – többek között az építészet és a zene – vallási eredetétől függetlenül kulturális értékénél fogva megőrzendő;
51. hangsúlyozza a kultúrák közötti párbeszéd fontosságát mind Európán belül és kívül, és úgy véli, hogy ezt a párbeszédet az Uniónak a bármilyen eredetű radikalizmus elleni megfelelő eszközként kell előmozdítania;
52. felhívja a figyelmet a tagállamok nemzeti kisebbségeinek kulturális örökség tekintetében meglévő sajátos jellemzőire; ennek megfelelően felszólít kulturális örökségeik megőrzésére, valamint a kulturális sokféleség előmozdítására és védelmére;
53. hangsúlyozza, hogy kerülni kell a vallási és etnikai kisebbségek kulturális megkülönböztetését;
54. hangsúlyozza, hogy támogatni kell a migráns közösségek kulturális tevékenységeit;
55. újfent megerősíti a kulturális örökségnek a kulturális és kreatív iparágakhoz, valamint a kultúrán keresztül a társadalmi befogadáshoz való jelentős hozzájárulását;
56. kiemeli, hogy fontos a fogyatékosággal élő személyek számára javítani a hozzáférést a kulturális örökségi helyszínekhez;
57. rámutat a kulturális tájak, és különösen az élő kultúrát képező és a hagyományos mesterségeket tápláló szellemi kulturális örökség megőrzésének fontosságára, és felszólítja a Bizottságot, hogy ezt széles körűen foglalja bele a vonatkozó programokba;
58. hangsúlyozza a gasztronómiai örökség jelentőségét, amelyet védeni és támogatni kell; úgy véli, hogy más uniós politikákkal – így a közös agrárpolitikával vagy a fogyasztóvédelmi politikával – való kölcsönhatás révén optimalizálható e terület finanszírozása;
59. rámutat arra, hogy a kulturális örökség és a turizmus között kölcsönös kapcsolat áll fenn, mivel egyrészt a kulturális örökség jövedelmező tevékenységi területet kínál a turizmus számára, másrészt a turizmus pozitívan hat a kultúrára, mivel többek között elősegíti a kulturális javak bemutatását és megőrzését, és bevételeket generál a fenntartásukhoz;
60. hangsúlyozza, hogy a kulturális turizmus fontos szerepet játszik kulturális örökségünk – amely a fizikai örökségen és tájakon túl magában foglalja a szellemi örökséget, így a nyelveket, valamint a vallási és gasztronómiai hagyományokat is – megőrzésében és a benne rejlő érték kiaknázásában;
61. felkéri a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy továbbra is minden szinten működjenek együtt az „Európa, a világ első számú turisztikai célpontja – az európai turizmus új politikai kerete” című, 2010. június 30-i bizottsági közleményben (COM(2010)0352) foglalt, a kulturális örökség és turizmus fellendítésére irányuló fellépések végrehajtásában;

2015. szeptember 8., kedd

62. rámutat – a mélyreható demográfiai és szociális változások fényében – közös európai kulturális örökségünk, valamint az állampolgárok Európai Unióval való azonosulására és az Unión belüli közösségérzet megerősítésére irányuló tervezett európai év jelentőségére;

63. az a véleménye, hogy különösen az eljövendő generáció számára Európa közös kulturális örökségének megbecsülése irányt és célt mutat az európai identitás kialakításának irányába, továbbá olyan értékeket, mint az egymással való együttélés és egymás tisztelete a tagállami határokon kívül; ezért azt is javasolja, hogy többek között amikor kialakítják a Kulturális Örökség Európai Évét, fektessenek különös hangsúlyt az ifjabb generációra;

64. üdvözli az Európa Kulturális Fővárosai program nagy sikerét; felszólít az e városok közötti hálózat létrehozására annak érdekében, hogy kiterjesszék a program hatókörét az érintett területekre, hogy lehetőséget biztosítsanak a tapasztalatcserére és a bevált gyakorlatok cseréjére, beleértve a jövőbeni pályázók támogatását, és hogy elősegítsék a különleges események és körutak szervezését;

65. ösztönzi a kulturális örökség oktatási eszközként történő felhasználását a társadalmi kérdések tanításakor azért, hogy Európa népei egymáshoz közelebb kerüljenek;

66. felhívja a figyelmet a környezeti kihívások nyomán felmerült veszélyekre, amelyek az Európai Unióban nagyszámú műemlékhelyszínt érintenek, és sürgeti, hogy a tagállamok a megőrzési és helyreállítási módszerekre irányuló hosszú távú finanszírozási stratégiáikban vegyék figyelembe az éghajlatváltozás és az emberi nyomás következményeit; javasolja továbbá a tagállamoknak és az Európai Uniónak, hogy az e területen zajló kutatásokat nagyobb mértékben mozgósítsák elő többek között azért, hogy részletesebben lehessen tanulmányozni az éghajlatváltozásnak a kulturális örökségre gyakorolt többszörös hatását, és ellenintézkedéseket lehessen tenni;

67. felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy mélyítsék el az Europa Nostra által az Európai Beruházási Bankkal közösen indított „A 7 legveszélyeztetettebb hely” (The 7 Most Endangered Places) kezdeményezést további veszélyeztetett európai örökségek azonosításával, cselekvési tervek kidolgozásával, valamint lehetséges finanszírozási források feltárásával; hangsúlyozza, hogy a kezdeményezés elmélyítése módot ad arra, hogy magánberuházásokat lehessen vonzani az örökség-helyreállítás területére;

68. felszólítja a Bizottságot, hogy jobban koordinálja és támogassa a tagállamoknak a kulturális örökséget képező vagyont mind az EU-n belüli és kívüli ellopása, csempészése és illegális kereskedelme elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit; kéri az egy tagállam területéről jogellenesen kiszállított kulturális javak visszaszolgáltatását;

69. emlékeztet a kulturális örökség védelmének és megőrzésének fontosságára, különös tekintettel az idő múlásával bekövetkező pusztulásra, valamint a vandalizmusra és a fosztogatásra; felhívja a figyelmet a fosztogatás veszélyére, amely a kincsvadászok miatt még ma is fennáll számos régészeti lelőhelyen, különösen a hatóságok által nehezen hozzáférhető és ellenőrizhető, víz alatti örökség esetében; e tekintetben megerősített együttműködést szorgalmaz az uniós tagállamok között a kulturális javak azonosítása, visszaszerzése és a velük való illegális kereskedelemmel szembeni küzdelem terén;

70. hangsúlyozza, hogy a kulturális örökség a politikai párbeszéd és a harmadik országokkal folytatott együttműködés révén fontos szerepet játszik az Unió külkapcsolataiban, és felszólítja a tagállamokat, a Bizottságot és a Tanácsot a kulturális diplomácia felelevenítésére; rámutat továbbá az interdiszciplináris kutatások nyújtotta lehetőségekre a kulturális örökség megőrzés tekintetében, bevonva a tagállamokat és az Unión kívüli országokat;

71. felszólítja a tagállamokat, az EU-t és a nemzetközi közösséget, hogy tegyenek komoly kötelezettségvállalást a megelőzés, a védelem, a dokumentálás és a helyreállítás tekintetében az olyan esetekben, amelyekben az uniós vagy Unióon kívüli országok kulturális örökségét háborús cselekményként és a kulturális vagy vallási identitás megsértéseként szándékosan fenyegetik vagy lerombolják, valamint működjenek együtt az olyan nemzetközi szervezetekkel, mint ICCROM, Kék Pajzs Nemzetközi Bizottsága (ICBS), polgári és katonai hatóságok, kulturális intézetek és szakmai egyesületek;

2015. szeptember 8., kedd

72. ösztönzi olyan nemzetközi megállapodások elfogadását, amelyek megakadályozzák a kulturális örökség illegális kereskedelmét; hangsúlyozza, hogy az Uniónak az ENSZ-szel és az UNESCO-val együttműködve meg kell óvnia a veszélyeztetett kulturális örökséget, és küzdenie kell a konfliktusterületeken található kulturális tárgyak kifosztása és elpusztítása ellen;

73. rámutat az EU-ban fellelhető tudás potenciáljára a terror- vagy háborús cselekmények következtében megsérült vagy elpusztított kulturális műkincsek megóvása tekintetében;

74. támogatja olyan nemzetközi kulturális turisztikai termékek létrehozását, amelyek az európai értékeket és örökséget tükrözik; felkéri a Bizottságot, hogy erősítse meg a tagállamokkal és a kulturális és idegenforgalmi politikákat kidolgozó szervezetekkel, például az ENSZ Idegenforgalmi Világszervezetével (UNWTO) és az UNESCO-val folytatott fokozott együttműködést, és továbbra is járuljon hozzá a hálózatok, a határokon átnyúló regionális projektek, valamint – az Európa Tanáccsal szoros együttműködésben – a nemzetközi összeurópai tematikus turisztikai projektek legjobb példáit jelentő európai kulturális útvonalak társfinanszírozásához és népszerűsítéséhez;

o

o o

75. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.
